Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 43 (7604) | Серада, 15 сакавіка 1944 г. | Цана 20 к.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ВЫДАТНЫ ПАЧЫН

У канцы снежня мінулага года працоўныя Гомеля пісалі таварышу Сталіну:

«Усе свае працоўныя намаганні мы накіруем на хутчэйшае аднаўленне нашага роднага Гомеля. На руінах старога горада мы ўзнімем новы Гомель, велічны помнік героікі вялікай Айчыннай вайны з ордамі нямецкага фашызма».

Прайшло нямнога часу, але гэты час дастатковы, каб паказаць, на якія выдатныя справы здольны совецкія патрыёты, гатовыя з чэсцю выканаць свае абязанне любімаму правадыру.

Сярод працоўных Гомеля з кожным днём шырыцца выдатны патрыятычны рух. Жонкі франтавікоў, старыя і моладзь—сотні і тысячы гаражан узняліся на аднаўленне роднага горада.

Цяжкія, вельмі цяжкія раны нанеслі гітлераўскія бандыты Гомелю. Чалавечая мова не ў сілах перадаць усё тое, што нарабілі гітлераўскія крывяпіўцы. Вялікія масы людзей немцы загналі ў канцэнтрацыйныя лагеры і там за калючым дротам многія былі закатаваны. Больш 50.000 чалавек былі вывезены за горад і паверску расстраляны, 30.000 чалавек пагнаны ў рабства, на пакуты і смерць у фашысцкую Германію.

Гітлераўскія бандыты знішчалі вуліцу за вуліцай, дом за домам, фабрыку за фабрыкай. У Гомелі разбурана і спалена звыш 5.100 лепшых дамоў, знішчаны ўсе больніцы і амбулаторыі, усе школы, інстытуты, фабрыкі і заводы, электрастанцыя, разбуран чыгуначны вузел.

Але ў самыя цяжкія дні гомельчане верылі, што прыдзе час вызвалення. І гэты дзень прышоў. Як толькі Чырвоная Армія вырвала горад з крывавых кіпцюроў фашысцкага звяр'я, гомельчане ўзяліся за аднаўленне свайго роднага горада.

Яшчэ ў руінах Гомель. Болем сціскаецца сэрца, калі глядзіш па папялішчы, на сцёртыя з твару зямлі калісьці прыгожыя вуліцы. Але па гораду ўжо чуваць грукат малаткоў па кровельнаму жалезу, звіняць пілы, спяшаюцца людзі з рыдлёўкамі, тапарамі. Гэта пасля рабочага дня на заводах і ва ўстановах жонкі франтавікоў, падлеткі і старыя, педагогі і каменшчыкі, урачы і чыгуначнікі, вучні і навуковыя работнікі ідуць складваць у штабелі цэглу, расчышчаць вуліцы, рамантаваць дамы. Гэта гаражане, зноў пазнаўшы радасць вольнай працы, аднаўляюць родны горад. Разам з фабрыкамі, заводамі з папялішчаў і руін узнімаюцца жыллёвыя дамы, інтэрнаты, школы.

У чыгуначны райком партыі прышла маці трох франтавікоў Анна Іванаўна Панкова. Яна выказала жаданне, па прыкладу сталінградцаў, стварыць чаркасаўскія брыгады. У райкоме яе падтрымалі, і цяпер у раёне многа чаркасаўскіх брыгад. Патрыётка Тацяна Фядорына стварыла брыгаду з дзяўчат комсамолак, якая пасля рабочага дня аднаўляе дом пад інтэрнат.

Патрыётка Зінаіда Азарава ўзначальвае брыгаду з 13 чалавек. Гэта жонкі чыгуначнікаў. Нядаўна яны арганізавалі першы нядзельнік: яны разабралі сцены разбуранага дома, акуратна склалі цэглу, рыхтуючы будаўнічы матэрыял.

Такіх прыкладаў нямала. Гомельчане жадаюць сваімі рукамі аднавіць разбураны ворагам горад.

Выдатны патрыятычны рух узначальваюць большэвікі Гомеля, гарадскі і раённыя камітэты КП(б)Б.

Тое, што робяць гомельчане па аднаўленню горада, — толькі пачатак вялікай работы, якая разгортваецца ва ўсіх вызваленых ад ворага раёнах. У гэтым руху сёння ўдзельнічаюць сотні людзей. У ім могуць удзельнічаць і будуць удзельнічаць сотні тысяч. І даб'ёмся мы гэтага тым хутчэй, чым больш практычна, арганізавана ўзначаляць гэты пачын партыйныя, совецкія і комсамольскія арганізацыі.

Як і ў кожнай вялікай справе тут вельмі шкодна шуміха, парадкасць. Патрэбны большэвіцкі стыль, сур'ёзная палітычная работа, здольная будзіць ініцыятыву мас, арганізоўваць людзей на баявыя справы.

Не супакайвацца на дасягнутым. Множыць выдатны пачын, дапамагчы працоўным усіх гарадоў і вёсак вызваленых і вызваляемых ад нямецкай акупацыі раёнаў аднаўляць свае гарады і вёскі — баявая задача ўсіх партыйных, совецкіх і комсамольскіх арганізацый. Гэта будзе рэальная дапамога нашай вызваліцельніцы — Чырвонай Арміі, баявыя поспехі якой поўняць радасцю і гордасцю сэрцы ўсіх совецкіх патрыётаў. Гэта будзе практычнае выкананне ўказанняў таварыша Сталіна аб хуткім аднаўленні разбуранай ворагам народнай гаспадаркі.

На самалёт імені Канстанціна Заслонава

Партызаны і партызанкі Магілёўскай області пачалі збор сродкаў на пабудову самалёта імені Героя Совецкага Саюза Канстанціна Заслонава—камандзіра партызанскіх атрадаў, які загінуў у баях з нямецкімі акупантамі. Уже сабрана 106.745 рублёў.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 14 САКАВІКА

На працягу 14 сакавіка на ПРАСКУРАЎСКІМ напрамку нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і контратакі пяхоты і танкаў праціўніка, працягвалі весці наступальныя бaі, у ходзе якіх занялі некалькі насялёных пунктаў. Пры адбіцці контратак пяхоты і танкаў праціўніка нашы войскі нанеслі яму вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На ВІННІЦКІМ напрамку нашы войскі, працягваючы наступленне, з баямі занялі больш 30 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты ПРЫЛУКІ, ВАХНАЎКА, ЖУРАВА, ЕЛЕНАЎКА, ІЗАБЕЛАЎКА, СЦЯПАНАЎКА, ЗАРУДЗІНЦЫ, МІХАЙЛАЎКА, КАМАРОЎ і чыгуначную станцыю ГУМЕННАЕ (15 кілометраў на паўднёвы ўсход ад ВІННІЦЫ).

На захад і на поўдзень ад горада УМАНЬ нашы войскі, развіваючы наступленне, авалодалі раённым цэнтрам Вінніцкай області горадам ГАЙСІН, а таксама з баямі занялі больш 60 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты ШАБЕЛЬНАЯ, БУДЫ, КРЫШТОФАЎКА, КАРБАЎКА, КУНА, ЗЯТКАЎЦЫ, БУБНОЎКА, СОБАЛЕЎКА, ГУБНІК, ПАБОРКА, ГЛУБОЧАК, МЕТАНАЎКА, ЗАВАДАЎКА, ЧАРНЯТКА, СТАЎКІ, ХАШЧАВАТА, МАГІЛЬНА, ТАУЖНА, ГРУЗСКАЕ і чыгуначныя станцыі КРЫШТОФАЎКА, ЗЯТКАЎЦЫ, ГУБНІК, МЯЛЕШКІ, ДУКЛЯ, ГЕНРЫХАЎКА, ХАШЧАВАТА, МАШЧОНАЯ, ТАУЖНА.

На захад ад горада КІРАВАГРАД нашы войскі, працягваючы наступленне, авалодалі раённымі цэнтрамі Кіраваградскай області ПАДВЫСОКАЕ, НОВА-АРХАНГЕЛЬСК, ХМЕЛЕВАЕ, а таксама з баямі занялі больш 70 другіх насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты НЕРУБАЙКА, ТАРГАВІЦА, КАПЕНКАВАТА, РАССОХАВАЦЕЦ, СКАЛЕВАЕ, ЦІМАФЕЕЎКА, ЕРДЗЕЛЕЎКА, МІРАЛЮБАЎКА, АНАСТАСІЕЎКА.

На НІКАЛАЕЎСКІМ напрамку войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта працягвалі паспяхова развіваць наступленне і авалодалі горадам ШЫРОКАЯ БАЛКА (на паўночным беразе Дняпроўскага лімана), раённымі цэнтрамі Нікалаеўскай області БАЛЬШАЯ СЕЙДЗЕМІНУХА, БЕЛАЗЁРКА, а таксама з баямі занялі больш 60 другіх насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты ЯЎКІНА, НОВА-АЛЯКСАНДРАЎКА, БАРМАШОВА, КІСЯЛЁЎКА, ЧАРНАПОЛЛЕ, НОВА-ПЯТРОЎКА, СПАСКАЯ, МАЛЕЕЎКА, НОВЫ АЧАКОЎ, ПЕТРАПАЎЛАЎКА, КАЛУЗЬНЕ, МУРАХОЎКА, ВАСІЛЬЕЎКА, ПАЎЛАЎКА, ШКУРЫНАВА-ЗАГАРАНАЎКА, МУЗЫКОЎКА, ЧОРНАБАЕЎКА, КАСПЕРАЎКА і чыгуначныя станцыі БЕРАЗНЕГАВАТА, ЧАХОВІЧЫ.

Войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта ў раёне насялёных пунктаў БЕРАЗНЕГАВАТАЕ—СНІГІРОЎКА акружылі вялікую групіроўку немцаў у саставе некалькіх дывізій. Праціўнік прадпрымаў неаднаразовыя спробы вырвацца з акружэння, але быў адбіты, страціўшы пры гэтым забітымі да 10.000 салдат і афіцэраў. Нашымі войскамі захоплена ў гэтым раёне больш 300 гармат рознага калібра і ўзята ў палон звыш 4.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На другіх участках фронта—разведка і ў радзе пунктаў баі мясцовага значэння.

На працягу 13 сакавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 53 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 20 самалётаў праціўніка.

Масква, Крэмль

Старшыні Дзяржаўнага Камітэта Абароны таварышу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч! Калектыў чыгуначнікаў Гомельскага паравознага аддзялення і дэпо, выказваючы пачуцці любві і ўдзячнасці сваёй вызваліцельніцы гераічнай Чырвонай Арміі і Вам, нашаму вялікаму правадыру і настаўніку, сабраў са сваіх асабістых зберажэнняў 172.200 рублёў для пабудовы танкавай калоны і авіяэскадрыллі «Совецкая Беларусь». Прыміце гэты скромны падарунак Чырвонай Арміі разам з нашай запэўненасцю аддаць усе свае сілы на дапамогу гераічнаму фронту, на канчатковы разгром подлых нямецкіх захопнікаў. Збор сродкаў на танкавую калону і авіяэскадрыллю працягваецца.

Няхай жыве наша доблесная Чырвоная Армія!

Няхай жыве доўгія годы наш вялікі палкаводзец Маршал Совецкага Саюза наш родны і любімы Іосіф Вісарыёнавіч Сталін!

Начальнік Гомельскага паравознага аддзялення КУДРАЎЦАЎ.

Начальнік Гомельскага паравознага дэпо ГУТАРАЎ.

Сакратар партбюро ЗУБРЫЦКІ.

Начальніку Гомельскага паравознага аддзялення тав. КУДРАЎЦАВУ

Начальніку Гомельскага паравознага дэпо тав. ГУТАРАВУ

Сакратару партбюро тав. ЗУБРЫЦКАМУ

Прашу перадаць чыгуначнікам Гомельскага паравознага аддзялення і дэпо, якія сабралі 172.200 рублёў на будаўніцтва танкавай калоны і авіяэскадрыллі „Совецкая Беларусь“,—маё брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі.

І. СТАЛІН.

У Хальчанскай МТС

Яшчэ пад гукі артылерыйскай канонады пачаліся работы па аднаўленню нашай МТС. Перш за ўсё мы падабралі кадры механікаў, трактарыстаў і іншых рабочых. Потым пачалі збіраць запасныя часткі, разбітыя трактары, тару. Цяпер МТС забяспечана тарай ёмкасцю на 15 тон гаручага.

У адноўленай кузні рамантуецца сельскагаспадарчы інвентар. Рамантуем трактары. У нарыхтоўцы дроў для чурак вялікую дапамогу аказваюць нам калгаснікі.

Пры МТС арганізаваны курсы трактарыстаў, на якіх навучаецца 40 чалавек.

Хутка з усходніх абласцей Саюза да нас прыбудуць трактары з прычэпным інвентаром.

Такім чынам, на месцы зруйнаванай фашыстамі майстэрні аднаўляецца новая. Людзі МТС працуюць настойліва і дбайна, рыхтуюцца па-баявому сустрэць веснавую сяўбу.

ПАЎЛАЎ,
дырэктар Хальчанскай МТС.
ЖЛОБІНСКІ РАЁН.

Абласная нарада работнікаў сельскай гаспадаркі

МОЗЫР. (**Ад уласн. кар.**). 13 сакавіка тут адбылася нарада старшынь калгасаў, сакратароў райкомаў і старшынь выканкомаў райсаветаў, загадчыкаў раённых зямельных аддзелаў і аграномаў вобласці. Удзельнічала 420 чалавек.

З дакладам аб арганізацыйным умацаванні калгасаў і падрыхтоўцы да веснавой сяўбы выступіў старшыня выканкома абласнога совета дэпутатаў працоўных тав. Ледзянёў.

У спрэчках выступілі сакратар Мозырскага райкома КП(б)Б тав. Шыляхоў, старшы аграном абласнога зямельнага аддзела тав. Кліменка, загадчык Даманавіцкага раённага зямельнага аддзела тав. Ахрамёнка, старшыня калгаса «КІМ», Хойніцкага раёна, тав. Бельскі, старшыня калгаса «Чырвоны Ельск», Ельскага раёна, тав. Капач, старшыня калгаса імені Варашылава, Нараўлянскага раёна, тав. Дзенісенка, старшыня калгаса імені Кагановіча, Калінкавіцкага раёна, тав. Піток і рад другіх.

У сваіх выступленнях удзельнікі нарады дзяліліся вопытам сваёй работы па аднаўленню разбуранай нямецкімі захопнікамі калгаснай гаспадаркі, расказвалі аб падрыхтоўцы да веснавой сяўбы. Тут-жа, на нарадзе, некаторыя старшыні калгасаў па ўнаўнамоцтву калгаснікаў заключылі паміж сабою соцыялістычныя дагаворы на лепшую падрыхтоўку і правядзенне веснавой сяўбы.

Асабліва цікавае было выступленне старшыні калгаса «Пралетарый», Хойніцкага раёна, тав. Стальмакова.

— Нямецкім захопнікам,—гаворыць тав. Стальмакоў, — не ўдалося знішчыць усю нашу гаспадарку. Частку калгаснай маёмасці нам удалося захаваць. Цяпер у калгасе ўсе сілы накіраваны на аднаўленне гаспадаркі і на падрыхтоўку да сяўбы. Совецкая дзяржава замацавала навечна за нашым калгасам 1.690 гектараў зямлі, у тым ліку 710 гектараў сенажаці і 555 гектараў пахаці. Мы пасеялі азімых 200 гектараў, пасеем яравымі 316 гектараў. Усе калгаснікі актыўна ўдзельнічаюць у падрыхтоўцы да палявых работ. Хоць сёння мы гатовы выехаць у поле. Ёсць у нас 112 рабочых коней, яны ў нас сярэдняй укормленасці, да іх падагнана збруя. Падрыхтавалі мы насенны матэрыял, засыпалі і ачысцілі 370 цэнтнераў насення, як і прадугледжана планам. Ад імені нашых калгаснікаў я выклікаю на соцыялістычнае спаборніцтва калгас «КІМ» нашага раёна.

Старшыня калгаса «КІМ» тав. Бельскі ў сваім выступленні заявіў:

— Мы з задавальненнем прымаем выклік нашага суседа і будзем змагацца за першынство. Пасеем хутка і высокаякасна. У нас ужо вывезена на поле 800 вазоў гною, сабрана 3 тоны курынага памёту і попелу. Усходжасць насення стопрацэнтная. Застаецца добра пасеяць і мы гэта зробім.

У заключэнне выступіў сакратар Палескага абкома КП(б)Б тав. Лявіцкі, які падрабязна спыніўся на баявых задачах работнікаў сельскай гаспадаркі вобласці.

Удзельнікі нарады вызначылі канкрэтныя мерапрыемствы па падрыхтоўцы да сяўбы і парашылі змагацца за сярэдні ўраджай не менш чым 13 цэнтнераў зерневых і 140 цэнтнераў бульбы з гектара.

З вялікім уздымам удзельнікі нарады прынялі пісьмо таварышу Сталіну, а таксама пісьмо ЦК КП(б)Б і СНК Беларускай ССР.

Соўгасы рыхтуюцца да сяўбы

У 12 мясамалочных і свінагадоўчых соўгасах рэспублікі закончана першачарговая аднаўленчая праца — збор інвентара, які застаўся пасля выгнання нямецкіх акупантаў, пярвічны рамонт жылых і гаспадарчых пабудоў.

Ва ўсіх соўгасах разгарнулася падрыхтоўка да сяўбы. У стварэнні насенных фондаў вялікую дапамогу соўгасам аказваюць рабочыя. У соўгасах імені Молатава, «Уваравічы», «Рачыца» рабочыя сабралі звыш 20 процантаў патрэбнага насення зерневых. У соўгасе імені Горкага рабочымі сабрана амаль палова насеннага фонда бульбы. У соўгасе «Пісараўшчына» насенне бульбы сабрана поўнасцю, апрача таго сабрана насення зерневых, гароху і грэчкі на 300 гектараў.

У чатырох аднаўленых машына-трактарных майстэрнях і 12 кузнях вядзецца рамонт сабраных трактараў і прычэпнага інвентара. Спецыяльныя брыгады заняты нарыхтоўкай і вывазкай лесу для новага будаўніцтва. Ужо нарыхтавана каля 2.800 кубаметраў драўніны. Буйнейшыя соўгасы Магілёўскай вобласці—«Перамога» і «Пісараўшчына»—поўнасцю забяспечаны рабочымі.

(БЕЛТА).

Стаханаўка лесанарыхтовак

ПРАПОЙСК, 13 сакавіка. (БЕЛТА). Па-стаханаўску працуе на лесанарыхтоўках жонка франтавіка, калгасніца вёскі Кліны, Каменскага сельсовета, Любоў Сямёнаўна Сяргеенка. За адзін дзень работы ў лесе яна нарыхтавала 6 кубаметраў драўніны, а на другі дзень вывезла 10 кубаметраў лесу, выканаўшы норму амаль на 150 процантаў.

Бязмежная любоў да Радзімы

Больш двух год мы пакутавалі ў Мінску ва ўмовах нечуванага маральнага прыгнёту, штодзённага чакання ўсялякіх рэпрэсій з боку фашысцкіх «кіраўнікоў». Мы былі змучаныя голадам, холадам і неадназовымі перасяленнямі. Тужылі па волі, па рабоце; нам абавязак уладара клікаў нас вярнуцца якім-небудзь шляхам у асяроддзе совецкага народа і заняць сваё месца ў радах абаронцаў совецкай айчыны. Завязалася ў нас сувязь з нашымі слаўнымі партызанамі, і яны прыйшлі нам на дапамогу: вывезлі нас з Мінска і даставілі ў партызанскую зону, дзе мы і жылі больш 7 месяцаў.

Гэтыя дзень назаўсёды застанецца ў нашай памяці, як самы выдатны, самы яркі дзень у нашым жыцці. Партызаны агарнулі нас сапраўды братняй любоўю і клопатамі. З небяспекай да жыцця яны ахоўвалі нас і ў часе цяжкіх пераездаў, і ў часе нямецкіх утаржэнняў у партызанскую зону. Але галоўнае не ў гэтым. Самае галоўнае заключаецца ў тым, што мы сталі відавочцамі вялікага знамянальнага руху, той бясприкладнай у гісторыі патрыятычнай барацьбы, якую дзень і ноч вядуць партызаны супроць нямецкіх захопнікаў.

Гэта барацьба на першы погляд як быццам-бы непрыкметная, але па сутнасці яна складаецца з раду надзычай цяжкіх і небяспечных аперацый і аказвае вельмі важную дапамогу нашай доблеснай Чырвонай Арміі.

Гэта сапраўды гераічная і пабеданосная барацьба. Партызаны кантралююць велізарныя тэрыторыі Беларусі, кіруюць мясцовым насельніцтвам, у якога яны сваімі гераічнымі справамі ўзнімаюць дух патрыятызму. Яны ўцягваюць усё большыя і большыя масы ў актыўную барацьбу за Радзіму. У выніку сваёй няспыннай барацьбы партызаны расхісталі ўвесь глыбокі тыл нямецкага фронта і гэтым даюць палёгку гераічнаму наступленню Чырвонай Арміі і паскараюць канчатковы разгром фашысцкіх полчышчаў.

Мы даведаліся пра выключную арганізацыю партызанскага руху, і асабліва пра іх непарушную брацкую і таварыскую спайку і дысцыпліну, аснаваную перш за ўсё на пачуцці гарачай любві да Радзімы. Па духу і волі ўсе партызаны адзіны, і ў гэтым іх магутнасць, аснова залог іх перамог. Мы самі зрабіліся сведкамі і нават удзельнікамі такіх аперацый, якія перавысілі ўсё, што сустракалася дасюль у літаратуры.

Гісторыя вялікай Айчыннай вайны аддасць патрэбнае гэтай бясприкладнай партызанскай барацьбе і яе гераічным удзельнікам. Слава гераічным партызанам, слава вялікаму правадыру, арганізатару партызанскага руху дарагому таварышу Сталіну!

Заслужаны дзеяч навукі, акадэмік Н. М. НІКОЛЬСКІ, прафесар А. А. КРАЎЦОЎ.

Брацкая дапамога пензенскіх МТС

Вялікую дапамогу машына-трактарным станцыям Гомельшчыны аказваюць МТС Пензенскай вобласці. Яны прыслалі для МТС вызваленых раёнаў 206 трактараў, 28 трактарных сеялак, 22 культыватары.

Разам з машынамі прыбылі 109 трактарыстаў, 14 старшых брыгадзіраў, 4 механікі.

Усяго да сяўбы пензенцы пасылаюць гомельскім МТС 556 трактараў. Другая партыя машын знаходзіцца ў шляху.

(БЕЛТА).

Гераічныя будні франтавой чыгункі

У ГАРАЧАЙ ТОПЦЫ ПАРАВОЗА

Старшы машыніст тав. Голаў з калоны, дзе начальнікам тав. Іванoў, вёў поезд з грузам для фронта. На адной з станцый у час чысткі топкі знянацку абваліўся арачны звод, завaліла агонь.

Машыніст тав. Сотнікаў у гэты час адпачываў пасля сваёй змены ў вагоне. Даведаўшыся аб здарэнні, ён неадкладна накіраваўся і пайшоў на паравоз. Машыністы ўважліва аглядзелі топку. Моўчкі сустрэліся поглядамі і адразу зразумелі адзін другога. Нядоўга думаючы, Сотнікаў абгарнуў абутак мокрай анучай, палез у топку і пачаў выкідваць праз шуроўку каваліі звода, зліткі шлаку. Голаў дапамагаў яму. У топцы было невыказна горача. Праз хвіліны 3—4 Сотнікаў, увесь у копаці, вылез адтуль, адпачыў пару хвілін і зноў палез у топку. Гэтак тры разы падрад.

І толькі калі топка была поўнасцю ачышчана, Сотнікаў скінуў сатлелыя абвёрткі і пайшоў у вагон.

Машыніст Голаў хутка заправіў топку, і поезд без затрымкі быў дастаўлен па прызначэнню.

ДЗВЕ АНІ

Зусім маладыя дзяўчаты—Аня Лучко і Аня Дзюнькоўская надаўна прышлі на транспарт. Іх прызначылі стрэлачніцамі франтавой станцыі. Яны працавалі і вучыліся, захапіўшыся працай, поўнай творчага напружання, трывогі і небяспекі. Стары вопытны стрэлачнік тав. Маруга вучыў іх уважліва, настойліва, і у самы кароткі тэрмін яны авалодалі справай, сталі працаваць самастойна.

Часта налятаглі нямецкія сцярвятнікі. Аднак дзяўчаты не пакідалі свайго паста і ў самыя напружаныя моманты. Яны разам зумелі, як многа залежыць ад іх стойкасці і вытрымкі.

Жыццёрадасная, лоўкая, дысцыплінаваная Аня Дзюнькоўская часта па сутках і больш не ўходзіць з паста, калі гэтага патрабуе абстаноўка. У той-жа час яна—актывістка, адна з лепшых удзельніц мастацкай самадзейнасці. На-днях Аню прызначылі старшай стрэлачніцай.

Не ўступае ёй і другая Аня, стрэлачніца Лучко. Яна самая дысцыплінаваная і дакладная работніца станцыі. Яна самая маладая тут, але карыстаецца аўтарытэтам сярод старых, вопытных работнікаў.

«ЗЯЛЁНАЯ ВУЛІЦА»

Дыспетчар Гурчанава выклікала да селектара машыніста Аляксеева і сказала:

— Вы павядзеце рэгуліровачны паражняк. Часу вам для праходу па ўчастку—акурат. Здаць да канца сутак. А я бяру абавязацельства забяспечыць вам «зялёную вуліцу». Спадзяюся, што вы скарацце стаянку для набору вады і будзеце добра ехаць...

Аляксееў адказаў коратка:

Стаянкі наогул не буду рабіць, а паконт язды можаце быць спакойны...

Гурчанава не першы раз заключала соцыялістычныя дагаворы па адну пасадку з машыністам Аляксеевым, і ён заўсёды выдатна выконваў свае абавязацельствы.

Выконваючы сваё слова, Гурчанава перагаварыла з усімі дзяжурнымі па станцыях свайго ўчастка, расказала ім задачу і папрасіла, каб быў забяспечаны пропуск поезда без усякіх прыпынкаў, гэта значыць, каб была дадзена машыністу «зялёная вуліца».

Аляксееў у сваю чаргу расказаў аб пастаўленай задачы сваёй паравознай і паездной брыгадзе, набраў дастаткова вады, агледзеў вугаль і ўказаў памочніку, што рабіць, каб абыйсціся без чысткі топкі.

І дыспетчар і машыніст з чэсцю выканалі свой соцыялістычны дагавор. Машыніст без спынення для набору вады і чысткі топкі выдатна правёў поезд па «зялёнай вуліцы», якая была забяспечана яму дыспетчарам.

Паражняк быў здадзены на суседняе аддзяленне раней тэрміну.

РЭКОРД

Аднойчы на складзе паліва аднаго з франтавых дэпо ствaрылася вельмі напружаная становішча: з двух вугальнапад'ёмных кранаў адзін выбыў са строю. На станцыю ў гэты час адзін за другім падыходзілі паязды з тармінавымі грузамі, якія без затрымкі трэба было накіроўваць да фронта.

У гэты час працы было-б многа і для двух кранаў. Што рабіць? Машыніст крана тав. Фалалеева разумела, што нельга ні адной лішняй мінуты затрымліваць паравозы. Яна коратка кінула сваяму памочніку Трафімавай:

— Ну, Аня, нам зараз прыдзецца папрацаваць, як ніколі, трымайся, Анечка!

Была ноч. Цёмная, цёмная. Вочы з напружаннем сачылі за пуцямі. Рукі ні на секунду не адрываліся ад шматлікіх рычагоў крана. Усе рухі былі дакладныя. Ні мінуты перапынку па працягу ўсёй ночы. Ні адзін паравоз не быў затрыманы. Паязды без перабояў пакіроўваліся да фронта.

Раніцай, здаўшы змешчыку кран, Фалалеева зайшла да дзяжурнага па дэпо. Той, гледзячы на яе стомлены твар, сказаў:

— Ведаеш, колькі ты паравозаў экіпіравала?

— Колькі?

Назваўшы лічбу, ён дадаў:

— Калі-б я не бачыў сваімі вачамі, дык не паверыў-бы. Усе рэкорды пабіла.

Зрабілі падлік. Аказалася, што на загрузку кожнай тоны вугалю дзяўчаты затрачвалі часу ў тры разы менш, чым гэта належыла па норме. Гэта сапраўды быў рэкорд.

Н. ЗЕЛКІН.

БЕЛАРУСКАЯ ЧЫГУНКА.

УЗНІМЕМ ЦЯБЕ З РУІН, РОДНЫ ГОРАД!

Выдатная ініцыятыва

Чыгуначны раён горада Гомеля вельмі пацярпеў ад нямецкіх акупантаў. Немцы разбурылі вузел, службовыя будынкі, завод Гомсельмаш, цагельныя заводы, скураны завод, камбінат «Спартак», 10 школ, памяшканне цэнтральнай паліклінікі, чыгуначнай больніцы, двух дзіцячых ясляў і многа іншых будынкаў.

Амаль на другі дзень пасля вызвалення Гомеля працоўныя ўзяліся за аднаўленне яго. 26 лістапада доблесная Чырвоная Армія вызваліла Гомель, а праз два дні, 28 лістапада, вучні чыгуначнага тэхнікума выйшлі на першы нядзельнік, каб хутчэй аднавіць будынак. 400 студэнтаў і выкладчыкаў выйшлі на працу.

У райком партыі прыйшла савецкая патрыётка, маці трох франтавікоў Анна Іванаўна Панкова і зрабіла прапанову: па прыкладу сталінградцаў стварыць чаркасаўскія брыгады. Гэта патрыятычная прапанова знайшла шырокі водгук, і зараз у нашым раёне многа чаркасаўскіх брыгад. У аднаўленні школ раёна ўдзельнічалі сотні патрыётак. З дапамогай грамадскасці адноўлены будынак № 21 па Вакзальнай вуліцы. На Палескай вуліцы рукамі ўрачоў адбудавана памяшканне паліклінікі.

Але ўсё, што зроблена, гэта толькі пачатак. Вядомая патрыётка Тацяна Фядорына стварыла брыгаду, якая ўзяла абавязацельства ў вольны ад работы час аднавіць дом пад інтэрнат. Пачын Панковай і Фядорынай падтрымалі работніцы 5-й дыстанцыі шляху.

Выдатная ініцыятыва савецкіх людзей павінна атрымаць падтрымку з боку ўсіх партыйных, савецкіх і комсамольскіх арганізацый.

Г. РАНЧЫНСКІ,
сакратар Чыгуначнага райкома КП(б)Б г. Гомеля.

Адрамантуем дом для дзяцей

У нашым вулічным камітэце па Палявой вуліцы 15 хатніх гаспадынь добраахвотна заявілі аб жаданні працаваць у будаўнічай брыгадзе, рамантаваць дамы. Мяне абралі брыгадзірам.

Хатнія гаспадыні Анастасія Іванаўна Шведава і Марыя Грыгор'еўна Козіна першыя падлічылі, што змогуць тры разы ў тыдзень адпрацаваць па чатыры гадзіны на аднаўленні горада. І згадзіліся выконваць любую працу.

У Еўдакіі Грыгор'еўны Радчанка маленькае дзіцё. Але і яна заявіла аб сваім жаданні працаваць на будоўлі. Малое будзе дагледзаць суседка. Яны ўжо дамовіліся аб гэтым.

І Радчанка, і ўсе жанчыны ведаюць, што дом, які мы будзем рамантаваць, адводзіцца для дзіцячага прыёмніка. У ім будуць жыць малышы-сіроты, бацькі якіх загінулі ад рук нямецкіх бандытаў. Таму з такой ахвотай хатнія гаспадыні бяруцца за працу.

Неабходны інструмент — ламы, тапары, рыдлёўкі, малаткі жанчыны прынясуць з сабою.

Мы зробім усё, каб дзіцячы прыёмнік быў чысты, утульны, цёплы.

Е. І. ДЗЬЯКАВА,
брыгадзір першай жаночай будаўнічай брыгады Цэнтральнага раёна.

Мая брыгада

Па прыкладу слаўнай патрыёткі Аляксандры Чаркасавай, якая працуе на аднаўленні Сталінграда, мы аднаўляем Гомель. Брыгада, якую я ўзначальваю, аб'ядноўвае 13 чалавек. Усё гэта жонкі работнікаў Гомельскага чыгуначнага вузла—дзяжурнага па станцыі Скарына, дыспетчара Лукашэвіч і другіх.

Нядаўна мы правялі першы нядзельнік: выйшлі на Мінскую вуліцу і працавалі па разборцы сцен разбуранага дома. Працавалі чатыры гадзіны. І трэба сказаць, праца ішла ў нас дружна. З малатком у руках жанчыны разбіралі печы і складвалі цэглу. Мы нарыхтавалі будаўнічы матэрыял.

У бліжэйшы час зноў выйдзем на працу, каб агульнымі сіламі хутчэй аднавіць любімы горад.

Зінаіда АЗАРАВА,
брыгадзір чаркасаўскай брыгады.

„Ваша праца—удар па ворагу"

Пісьмо гомельчаніна-франтавіка працоўным Гомеля

Добры дзень, родны Гомель! Прымі баявое прывітанне ад свайго земляка, які шчыра цябе любіў і любіць, які змагаўся за тваё вызваленне.

Да вайны я навучаўся ў Гомельскім лесатэхнічным рабфаку, там я ўступіў у рады Ленінскага комсамола. Комсамол выхаваў мяне. Я атрымаў сярэднюю асвету. У 1940 годзе комсамол накіраваў мяне ў авіяцыйную школу. З таго часу прайшло чатыры гады. Зараз я знаходжуся ў авіяцыйнай часці і ўжо маю больш ста баявых вылетаў. Дзесяткі тон бомбаў скінуў я на галовы немцаў. На сваім баявым самалёце буду і надалей помсціць фашысцкім гадам за разбурэнне нашых гарадоў, за смерць родных.

Зараз у Гомелі пачалася вялікая аднаўленчая праца. У гэтай працы ўдзельнічаюць сем'і франтавікоў. Дарагія мае гомельчане, ваша ўпартая, самаадданая праца—гэта ўдар па ворагу. Жадаю вам вялікіх поспехаў у аднаўленні Гомеля!

Гвардыі малодшы лейтэнант
С. ЗЯЛЕНКА.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

Плакат беларускага мастака **Е. Зайцава.**

ГОМЕЛЬЧАНЕ БУДУЮЦЬ

Галаву тваю пасрэбрыла старасць. Табе многа год не даводзілася быць на сваёй радзіме. Няўжо ты забудзеш вуліцу, на якой нарадзіўся, школу, куды ўпершыню прыйшоў за парту, парк, дзе з кожным дрэвам у цябе звязаны ўспаміны юнацтва?

Любоў да радзімы—гэта самае моцнае і святое пачуццё. І рапам на зямлю тваёй радзімы прыйшоў вораг. Ён уварваўся ў твой родны горад. Што яму да тых месц, дзе ўсё свята для цябе. Ён спаліў твой дом, ён узарваў будынак тае школы, дзе ты навучаўся, ён вырубіў твой любімы парк.

Так зрабілі немцы з Гомелем, прыгожым горадам на рацэ Сож.

Перад гомельчанамі малюнак разбуранага горада. Гэты малюнак стаіць перад імі — жудасны, страшэнны. Пагарэлыя дамы, разварочаныя рэйкі, паваленыя слупы.

Чырвоная Армія вызваліла нам Гомель, яна вярнула нам нашу радзіму. Цяпер мы павінны агульнымі намаганнямі залячыць тыя раны, якія вораг нанёс гораду. Так парашылі гомельчане—патрыёты свайго горада. Сваё рашэнне яны ажыццяўляюць.

На Савецкай вуліцы ў Гомелі, якая найбольш пацярпела ад немцаў, на сценах разбураных дамоў напісана:

«Хутчэй узнімем з руін наш родны Гомель!»

І гэты заклік не застаўся пустым, не загубіўся. Вы ідзеце па вуліцах Гомеля, і да вас даносіцца грукат малаткоў па кроквельнаму жалезу, да вас даносіцца звон піл. Гэта гомельчане сваімі рукамі адбудоўваюць родныя дамы і родныя вуліцы.

Ёсць у Гомелі ў Залінейным раёне вуліца імені Вароўскага. У доме № 47 на гэтай вуліцы ты чуеш звонкія дзіцячыя галасы. У гэтым доме знаходзіцца 6-я школа. А ў часе нямецкай акупацыі ў ім была канюшня для афіцэрскіх коней. Сляды гэтай канюшні пабачыце і зараз: у сценах жалезныя скобы для канавязі.

Калектыў настаўнікаў пад кіраўніцтвам дырэктара школы Аляксандры Пятроўны Белянковай, пры ўдзеле бацькоў і вучняў старэйшых класаў, сваімі рукамі аднавілі школьны будынак. Колькі скрыпак са смеццем было адсюль вынесена? Будынак пашчукатурылі, пабялілі, ацяплілі, зашклілі. Дзед Ісакаў (двое яго ўнучат займаюцца ў школе) бясплатна пачыніў усе печы і адрамантаваў усе парты. Сваімі сіламі настаўнікі і вучні нарыхтавалі 8 кубаметраў дроў. І зараз у школе ідзе нармальная вучэба.

У школе прынялі рашэнне: кожны дзень працаваць па дзве гадзіны на будаўніцтве горада. І правялі ўжо два вялікія нядзельнікі. Побач з дырэктарам школы мы маглі бачыць на гэтым нядзельніку піонерважатую Н. Царлюкевіч, старога патрыёта Гомеля, 60-гадовага Ісакава і юную гомельчанку вучаніцу 3-га класа Кавераву. Прыйшлі бацькі. Хто з малатком, хто з ломам. Невялікі школьны калектыў даў 50 удзельнікаў. Тут былі ўсе настаўнікі, усе комсамольцы. Раздзяліліся на дзве брыгады. Начале адной стала настаўніца Карасдава. На гэты раз рыхтавалі будаўнічы матэрыял, разбіралі печы спаленых дамоў. Да канца работы штабелямі было ўкладзена 1.500 цаглін.

Два нядзельнікі яшчэ больш згуртавалі на аднаўленчую працу калектыў настаўнікаў і вучняў. Усе гараць жаданнем хутчэй атрымаць пэўны аб'ект, каб у нерабочы час, у час, вольны ад школьных заняткаў, сваімі сіламі поўнасцю адрамантаваць гэты аб'ект, вярнуць яму жыццё.

Ты любіш свой горад. Вораг пашкодзіў яго. Раны, якія нанесены гораду, гэта раны ў сэрцы, і таму ўсе з такім уздымам— ад малога да старога — поўны жадання хутчэй узняць з папялішчаў родны Гомель.

Н. ПІГУЗАВА,
Е. САДОЎСКІ.

ОРДЭН ГЕРОЯ

Ён быў добры калгаснік. За сумленную працу яго паважалі ўсе калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Ленінскі прызыў», Крычаўскага раёна.

Пачалася вялікая Айчынная вайна з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, і Антон Паўлавіч Бяляўскі пайшоў на фронт.

Ён быў адным з лепшых танкістаў у часці. У адным з жорсткіх баёў слаўны танкіст загінуў смерцю героя.

За геранчны ўчынак камандаванне ўзнагародзіла слаўнага воіна пасмертна ордэнам Айчыннай вайны I ступені.

Нядаўна на кватэры жонкі героя Тацяны Нікалаеўны Бяляўскай адбыўся жалобны мітынг калгаснікаў арцелі «Ленінскі прызыў».

Па даручэнню Н-скай часці намеснік старшыні Крычаўскага райвыканкома тав. Басячэнка перадаў высокую ўрадавую ўзнагароду Тацяне Нікалаеўне Бяляўскай.

Тацяна Нікалаеўна прыняла пасмертную ўзнагароду мужа і, звяртаючыся да ўсіх прысутных, сказала:

— Мой муж загінуў гераічнай смерцю за нашу Радзіму. У палаючым танку ён працягваў бязлітасна знішчаць нямецкіх бандытаў. Ён не здаўся ў палон фашысцкім гадам. Да апошняй хвіліны свайго жыцця біўся з ворагам. Таварышы калгаснікі! Няхай лепшай памяццю аб маім дарагім Антоне Паўлавічу будзе наша помста гітлераўскім нягоднікам!

Падлёдны лоў рыбы

МОЗЫР, 13 сакавіка. (БЕЛТА). На Прыпяці і другіх рэках, а таксама вазёрах Палесся пачаўся падлёдны лоў рыбы. На ім занята 11 уноў арганізаваных калгасных рыбалавецкіх брыгад. Аднаўлены мозырскі рыбазавод пачаў прыём прадукцыі. У гандлёвую сетку паступілі першыя дзесяткі цэнтнераў свежага ляшча, акуня, шчукі. Рыбалавецкія брыгады арганізуюцца і ў радзе іншых калгасаў.

У вызваленым ад нямецкіх акупантаў горадзе Нова-Беліцы адкрыт універмаг.
На здымку: першыя пакупнікі. Фото Л. ПАПКОВІЧА.

Беларускі Дзяржаўны медыцынскі інстытут

Рашэннем саюзнага ўрада ў 1943 годзе Беларускі Дзяржаўны медыцынскі інстытут у саставе ўсіх пяці курсаў аднаўлены ў горадзе Яраслаўлі. Падрыхтоўка да пачатку навучальнага года, дзякуючы аказанай інстытуту дапамозе з боку партыйных і совецкіх органаў, праведзена літаральна на працягу паўтары месяцы. За гэты кароткі час дырэкцыя інстытута са сваім невялікім калектывам прафесараў і асістэнтаў паспяхова правяла набор студэнтаў і стварыла неабходныя для пачатку работы ўмовы.

Вялікую дапамогу ў падрыхтоўцы да заняткаў аказала моладзь, якая паступіла ў інстытут. Яна дапамагла сабраць інвентар, вучэбнае абсталяванне, навесці чыстату і парадак.

Заняткі пачаліся ва ўстаноўлены саюзным урадам тэрмін—1 кастрычніка. Не выказаць словамі пачуццё радасці і гордасці, якімі былі ахоплены навуковыя работнікі і студэнты ў дзень урачыстага адкрыцця інстытута.

У бягучым годзе ў інстытуце навучаецца 800 студэнтаў. Сярод іх значны процант эвакуіраванай моладзі БССР, якая, даведаўшыся аб аднаўленні інстытута, прыбыла ў яго з самых аддалёных месц Саюза. Многа запросаў паступае цяпер з вызваленых раёнаў Беларусі. Частка студэнтаў — гэта байцы партызанскіх атрадаў; сярод іх ёсць ордэнаносцы—Малецкі, Багданава і другія.

Навучальны працэс і навуковая работа ідзе поўным ходам на ўсіх 35 кафедрах, якімі кіруюць відныя вучоныя і вопытныя педагогі Мінскага і Віцебскага інстытутаў: акадэмікі і заслужаныя дзеячы навукі прафесары Леонаў, Пракапчук, Мелкіх, Корчыц, Выдрын, Шапіра, Голуб, Касмачэўскі, Трусевіч, Акерман, Бабук. Усяго прафесарска-выкладчыцкага персаналу 85 чалавек, з іх 15 за сваю мінулую і ў годы вялікай Айчыннай вайны работу атрымалі высокія ўрадавыя ўзнагароды.

17 тэарэтычных кафедраў змешчаны ў двух вялікіх, лепшых у горадзе будынках, а клінікі на базе гарадскіх больніц і шпіталяў па сваіх умовах поўнасцю дазваляюць весці вучэбныя заняткі і навуковую работу.

У адным з вучэбных карпусоў арганізавана бібліятэка, у якой ужо налічваецца звыш пяці з паловай тысяч экземпляраў кніг. У гэтым-жа велізарным корпусе арганізаван студэнцкі інтэрнат.

Рэальная дапамога ўжо аказана вызваленым раёнам БССР. Інстытутам накіравана 80 студэнтаў і навуковых работнікаў для аказання дапамогі мясцовым органам аховы здароўя.

Новыя творы беларускіх кампазітараў

Беларускія кампазітары напісалі новыя музыкальныя творы, якія карыстаюцца вялікай папулярнасцю ў народзе. Лаўрэат Сталінскай прэміі кампазітар А. Багатыроў напісаў рад песень і аркестравых твораў. Вялікай увагі заслугоўвае сярод іх кантата на тэкст Джамбула «Ленінградцы».

Кампазітар Багатыроў закончыў другую кантату на тэкст народнага паэта Беларусі Янкі Купалы «Партызаны». Гэта адзін з самых моцных твораў, напісаных кампазітарам за час вайны. Кантата А. Багатырова «Партызаны» неаднойчы перадавалася па радыё ў Маскве і па радыёстанцыі «Совецкая Беларусь». Яе з захапленнем слухала ўся наша краіна.

Плённа працуе ў дні вайны заслужаны дзеяч мастацтваў кампазітар Е. Цікоцкі. Ён напісаў песні для сольнага і харавога выканання. На тэксты паэта Астрэйкі Цікоцкі напісаў песні «Клятва партызана», «На скрыжаванні», «Мы сустрэнемся». Днямі ён закончыў работу над новай беларускай операй «Алеся». Зараз кампазітар Цікоцкі апрацоўвае народныя песні для смычковага квартэта.

Кампазітар Г. Пукст закончыў работу над другой сімфоніяй. Зараз ён працуе над новымі вакальнымі творамі на словы беларускіх паэтаў. Новыя песні і другія музыкальныя творы напісалі кампазітары І. Любан, А. Клумаў, Н. Аладаў.

Кампазітар С. Палонскі працуе над абароннай тэматыкай. Нядаўна ён напісаў песню на словы чырвонаармейца Бурава з 5-й Гвардзейскай Гарадоцкай дывізіі. Кампазітар Залатароў працуе над 6-й сімфоніяй.

Р. ФЕДАРАЎ.

Аб абмене прадстаўнікамі паміж СССР і Італіяй

АЛЖЫР, 13 сакавіка. (ТАСС). 7 сакавіка г. г. Італьянскі ўрад, праз Старшыню Совета міністраў маршала Бадольо, звярнуўся да Совецкага Ўрада з просьбай аб устанаўленні непасрэдных адносін паміж Совецкім і Італьянскім урадамі і аб абмене прадстаўнікамі абодвух урадаў. 11 сакавіка г. г. Совецкі ўрад паведаміў маршалу Бадольо аб сваёй згодзе на ўстанаўленне непасрэдных адносін паміж абодвума ўрадамі і на абмен сваімі прадстаўнікамі.

Зварот Чэхаславацкага ўрада да чэхаславацкага народа

ЛОНДАН, 13 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, 12 сакавіка напярэдадні 5-й гадавіны германскай акупацыі Прагі, якая адбылася 15 сакавіка 1939 года, чэхаславацкі ўрад звярнуўся да чэхаславацкага народа з заклікам перайсці ад пасіўнага да актыўнага супраціўлення.

Чырвоная Армія, — гаворыцца ў звароце, знаходзіцца ўсяго толькі ў 120 мілях ад усходняй граніцы Чэхаславакіі. «Стварайце ўзброеныя групы і партызанскія атрады. Калі праціўнік будзе адступаць з нашай краіны, то ніхто не будзе ў безапаснасці без зброі. Час вызвалення набліжаецца да вас. Патрыёты! Змагайцеся за шчаслівую, свабодную, незалежную і дэмакратычную Чэхаславакію ў свабоднай дэмакратычнай Еўропе!».

Міжнародны агляд

Бліскучыя поспехі Чырвонай Арміі па-ранейшаму знаходзяцца ў цэнтры ўвагі сусветнага друку. Замежная прэса шырока адзначае перамогі Чырвонай Арміі на Украіне.

Газета «Нью-Ёрк Таймс» дае высокую ацэнку наступальнай стратэгіі Чырвонай Арміі, расцэньваючы прарыў нямецкіх пазіцый войскамі 1-га Украінскага фронта, як велізарнейшую перамогу. «Нью-Ёрк Геральд Трыбюн» падкрэслівае, што новы ўдар Чырвонай Арміі яшчэ больш падрывае становішча фашысцкай Германіі, якое значна пагоршылася за апошні час. «Майстэрства і ўдарная моц, праяўленыя Чырвонай Арміяй, — піша газета, — не пакідаюць Германіі надзей на тое, што яна калі-небудзь будзе ў стане змяніць становішча».

Такую-ж ацэнку новаму магутнаму ўдару Чырвонай Арміі даюць і англійскія газеты. «Таймс» і «Дэйлі тэлеграф энд морнінг пост» адзначаюць у сваіх перадавых артыкулах, што спробы германскага камандавання выйграць час на совецка-германскім фронце церпяць крах і ставяць фашысцкую армію перад новымі яшчэ больш сур'ёзнымі патрасеннямі.

Па думцы адной з англійскіх газет, новая перамога совецкіх войск на правабярэжнай Украіне ўяўляе сабой адзін з самых грозных удараў, калі-небудзь нанесеных па Германіі.

Разгубленасць і страх перад расплатай усё больш ахоплівае фашысцкую кліку. Немцы ўжо не вераць у «цуда».

«Немцы ўжо не могуць паправіцца пасля страшнага ўдара, атрыманага ў 1943 годзе, — гаворыць аглядальнік лонданскага радыё Поль Андэрсон. — Гэтым ударам было ўсведамленне таго, што паражэнне Германіі не толькі магчыма, але непазбежна, што ўсе прынесеныя ахвяры ні да чаго не прывялі і не палепшылі становішча».

* * *

У пошуках шляхоў выратавання ад катастрофы фашысцкая Германія зноў ухапілася за «татальную» мабілізацыю.

У мінулым годзе фашысцкая Германія, як вядома, ужо спрабавала выправіць сваё становішча з дапамогаю «татальнай» мабілізацыі. Да чаго прывяла гэтая спроба,—вядома. Яна не выратавала фашысцкую армію ад паражэння ў рашаючай бітве пад Курскам, не дапамагла ёй утрымацца на магутных абарончых рубяжах. Ужо летняя кампанія 1943 года выкрэсліла з яе радоў $^{2}/_{3}$ «татальна»-мабілізаваных.

Да новай «татальнай» мабілізацыі фашысцкая кліка прыбягае ў непараўнальна горшых умовах, чым у мінулым годзе. Агульнае эканамічнае і знешне-палітычнае становішча Германіі рэзка пагоршылася. Лепшыя рэзервы яе вычарпаны. Растучае супраціўленне прыгнечаных Гітлерам народаў зрывае планы фашысцкіх рабаўладальнікаў пажывіцца за кошт акупіраваных краін. Гебельс не выпадкова аднавіў свае скаргі на «няўдзячную Еўропу».

Фашысцкае агенцтва «Трансацыян», малюючы карціну сучаснай Францыі, вымушана прызнаць, што «французскія партызаны ўяўляюць сабою рэальную небяспеку», што яны «ў дзікіх непрыступных горных і лясных раёнах аб'ядноўваюцца ў атрады з моладдзю, якая ўхіляецца ад мабілізацыі на працу...» Гэта карціна характэрна для ўсёй прыгнечанай гітлераўцамі Еўропы.

Супраціўленне народаў Еўропы разбурае разлікі фашысцкіх захопнікаў на новыя арміі рабоў. Між тым германская прамысловасць задыхаецца ад недахопу рабочай сілы. Па вестках швейцарскай «Журналь дэ Жэнеў» адной толькі вугальнай прамысловасці Германіі нехапае мільёна рабочых.

Крызіс, які ахапіў германскую прамысловасць, набывае тым большую небяспеку для фашысцкай ваеннай машыны, што знешнія крыніцы забеспячэння яе сыравінай і матэрыяламі ўсё больш звужаюцца. Страчаны вугаль, жалеза і марганец Украіны. Страчаны сера, свінец і значная частка іртуці, якія паступалі з Італіі. Пад пагрозай страты—югаслаўскія руднікі, на якія прыходзілася здабыча каля $^{1}/_{3}$ усёй медзі ў Еўропе. Парушаюцца гандлёвыя сувязі фашысцкай Германіі з нейтральнымі краінамі.

Нядаўняе распараджэнне германскіх улад аб зборы ва ўсіх жылых памяшканнях металічных рэчаў аж да дзвярных і аконных ручак і запораў служыць паразлівай ілюстрацыяй сыравіннага крызіса, які ўсё больш ахапляе германскую прамысловасць.

На гэтым фоне і адбываецца вэзня фашыстаў вакол «татальнай» мабілізацыі—гэта дарэмная спроба гітлераўскай зграі ўзняць занепалую вытворчасць і перакачаць з прамысловасці ў армію новыя батальёны смертнікаў. Гэта спроба толькі паскорыць крах фашысцкай Германіі.

Чатыры месяцы таму назад, указаўшы на магчымасць яшчэ адной «татальнай» мабілізацыі ў Германіі, таварыш Сталін дадаў: «Няма падстаў меркаваць, што паўтарэнне падобнай меры не прывядзе да «татальнага» крушэння некаторай дзяржавы».

Час крушэння фашысцкай дзяржавы набліжаецца.

В. ЛІНЕЦКІ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: гор. Гомель, вул. Варэўскага, 10.